

*'It is not how much we do, but how much love we put into the doing'
'It is not how much we give, but how much love we put into the giving' - Mother Teresa*

Verslag van mijn voorjaarsbezoek

In mei en juni jl. reisde ik naar Bhuriakhop in India en bezocht daar opnieuw de kinderen van de Sikkim Himalayan Academy.

Op mijn heenreis had ik afgesproken om de nieuwe Canadese vrijwilligster Katherine te ontmoeten en samen met haar naar de school te reizen, maar we zijn elkaar helaas misgelopen. Zij is pas 21 jaar en voor het eerst zo ver van huis. Ik maak me zorgen om haar en verneem later dat ze, door de hitte bevangen, was flauwgevallen in Calcutta en ook nog een darminfectie had opgelopen. Pas als ze enkele dagen later aankomt, ben ik weer gerust.

Na ruim 2 dagen reizen vanuit Amsterdam arriveer ik per jeep bij de school. Omdat ik pas laat in de avond aankom, wacht mij geen warm onthaal van de kinderen zoals ik gewend ben, maar alle onderwijzers zijn nog aanwezig. Jamyang, het hoofd van de school, toevallig in Siliguri, haalt mij af van het station. Het giet, de kranten schrijven over een vroege monsoon....

Het is een hartelijk weerzien met Yamyang en omdat wij toch in Siliguri zijn waar alles te koop is, informeer ik of er nog iets dringend nodig is op school. Nou nee, zegt Yamyang, maar als ik een sponsor zou kunnen vinden voor bijvoorbeeld een gitaar, zou dat heel goed uitkomen. De kinderen zingen graag en er zijn een aantal muzikale onderwijzers; we kopen dus een gitaar!

In de jeep op weg naar de school, hoor ik de eerste nieuwtjes: Yamzong (5 jaar), een nieuwe leerling uit Tashiding, was van de trap gevallen en iedereen dacht dat ze dood was; in bewusteloze toestand is ze naar de hoofdstad Gangtok gebracht. De ouders werden geïnformeerd en zij vertelden dat de astroloog bij haar geboorte had voorspeld dat haar op 8-jarige leeftijd iets ernstigs, maar niet dodelijk, zou overkomen. Nu is Yamzong pas 5, maar zo'n voorspelling hangt niet op een jaar meer of minder. Er wordt aangenomen dat ze niet doodgaat, en inderdaad.

Nedup, een andere leerling kon op een gegeven moment niet meer ademen, men dacht aan astma. Een dokter die in de buurt was, constateerde dat zijn lijfje vol zat met ringwormen, zódanig, dat zijn longen bekneld zaten. Een eenvoudige pil was hier de uitkomst.

De ochtend na mijn aankomst, eindelijk de kinderen, en Julia, een Engelse vrijwilligster, van beroep kunstonderwijzeres, ontmoet. Overal in de school hangen proeven van haar bekwaamheid: kleurige maskers en prachtige tekeningen.

Vergeleken met vorig jaar, is er een opmerkelijke vooruitgang geboekt wat kennis van het Engels betreft: zelfs de jongsten zijn in staat tot enige communicatie, en met de oudere kinderen zijn zelfs uitgebreide gesprekken mogelijk.

Foto: Julia met enkele kinderen en hun eigen werk

Een dag op school ziet er als volgt uit:

Om **6.00 uur** staan de kinderen op, wassen en tandenpoetsen en wie wil, gaat huiswerk maken of spelen.

Om **8.00 uur** is het ontbijt, klaargemaakt door Pala en Tashi, en meestal bestaande uit rijst met dahl of wat gebakken aardappelen als groente.

Om **8.30 uur** is het aantreden, appèl en het zingen van het schoollied, waarna de verschillende lessen volgen in blokken van driemaal 40 minuten. Daarna is er thee en nog eens twee lesblokken van 40 minuten.

Rond **12.00 uur** is het lunchtijd: weer rijst met groente en/of dahl.

Om **13.00 uur** volgen nog drie perioden van 40 minuten.

Op dinsdag en donderdag is er 's middags in plaats van les: 'club' en dat betekent tekenen, schilderen, zang en dans. Na de middaglessen is iedereen vrij en als het weer het toelaat, wordt er buitengespeeld. Touwtjespringen is een favoriete bezigheid. Rond een uur of vier wordt er meestal een wandeling gemaakt.

Om **17.00 uur** is het tijd voor huiswerk maken, waarbij het voor de kinderen die intern zijn een groot voordeel is dat alle onderwijzers aanwezig zijn en ze dus meteen hun eventuele problemen kunnen voorleggen. Dit heeft wel tot gevolg dat er een groot verschil is met de ontwikkeling van de dorpskinderen, die die gelegenheid minder vaak krijgen.

De eerste week van mijn verblijf, bezoek ik Aita Moti, één van de sponsorkinderen van de vorige school die nu in Gangtok woont. Ze heeft dit jaar examen gedaan voor klas 10 (een soort MULO) en heeft niet alle vakken gehaald. Maar ze heeft dan ook klas 9 overgeslagen. Ik bewonder Aita Moti's doorzettingsvermogen en eigen initiatieven, want in plaats van te gaan zitten wachten tot ik weer eens langs kom met wat geld, heeft ze een baantje gevonden dat haar onderdak en eten oplevert: ze past 's ochtends en 's avonds op het zontje van een alleenstaande moeder. Nadeel daarvan is wel dat ze niet naar school kan, omdat ze bijna 10 kilometer buiten Gangtok woont. Ik geef haar geld om een privé-onderwijzer te betalen en een bedrag voor haar examen. Als alles goed gaat, doet Aita Moti volgend jaar klas 12 en examen.

Foto: Aita Moti

Sangdup studeert in Darjeeling, op de Green Lawns School, één van de sjiekere kostscholen. Hij woont bij het echtpaar Tamang, dat een Montessori-school leidt.

Kiran Tamang is heel tevreden over Sangdup en zegt dat hij hem af en toe moet aansporen zich te ontspannen in plaats van dag en nacht met zijn neus

in de boeken te zitten. Sangdup begint langzaam zijn achterstand na zijn periode in Sikkim, in te lopen. Hij krijgt in drie vakken bijles en moet volgend jaar minimaal 70% halen bij zijn examen voor klas 10 om in aanmerking te komen voor een goede vervolgschool (Green Lawns gaat maar tot klas 10).

Voor Sangdup ben ik zijn moeder - ik weet inmiddels dat dat niet meer voorstelt dan dat ik voor hem zorg, maar het blijft vreemd om met 'mum' aangesproken te worden.

De dag na onze officiële ontmoeting ga ik met hem lunchen.

Foto: Sangdup en Jannie tijdens hun lunch

Ik vraag hem of hij nog iets nodig heeft, kleding ofzo, nee, zegt hij. Ik geef hem zakgeld voor een jaar (2000 rupees = 100 euro).

Maya en Bhim, beiden leerlingen van DPCA (de vorige school) en uit de klas die ik had beloofd tot klas 12 te sponsoren, zitten inmiddels in klas 12 en zullen volgend jaar examen doen. Bhim is nachtwaker op zijn oude school en heeft in ruil daarvoor onderdak. Maya woont met een broer op een kamer vlakbij de school. Canadese Katherine die met mij mee is, is onder de indruk van Bhim en ziet mogelijkheden om voor hem een Amerikaanse of Canadese beurs te krijgen. Ik druk Bhim op het hart een kamer te zoeken met het geld dat ik voor hem heb meegekregen, om er zo voor te zorgen dat hij volgend jaar goede resultaten behaalt bij zijn examen.

Tot nu toe behoort Bhim tot de vijf besten van zijn klas (86 kinderen) en dat is een opmerkelijke prestatie, gegeven zijn omstandigheden.

Als Bhim meer dan 60% haalt, komt hij in aanmerking voor het volgen van college in Gangtok, anders wordt het Namchi, een minder goede school. Zijn ambitie is om leraar te worden; daarvoor zal hij nog drie jaar college moeten volgen.

Maya volgt naast haar gewone schoolwerk een yoga-cursus om eventueel later iets mee te kunnen doen.

Tot mijn vreugde vertellen ze dat Lahang, een medescholier uit hun klas wiens schoolresultaten niet al te goed waren, nu geld verdient met de camera die ik hem ooit heb gegeven (met toen al het idee dat een carrière via school voor hem niet weggelegd zou zijn).

Mingma, ook een leerling uit 'mijn' klas en inmiddels gesponsord door Mieke (bestuurslid), doet volgend jaar examen in klas 12 op een school in Sombaria. Daarna zullen we zien hoe verder te gaan. Mingma heeft een kamer in een huis waar ook twee onderwijzers wonen. Ze koken om beurten. Omdat

Foto: Mingma

Sombaria dichtbij Bhuriakop ligt, kwam hij langs om mij te zien. Die dag kon hij niet meer terug, dus bleef hij op school slapen. De volgende ochtend vroeg kwam hij mij gedag zeggen voordat hij aan zijn voettocht van twee uur door de bergen terug naar Sombaria begon (om 25 eurocent voor de jeep te besparen).

Omdat de school nu in een gehuurd gebouw is gehuisvest en we recent vrij veel geld van donateurs hebben gekregen, ligt er een plan om grond aan te kopen voor het bouwen van een nieuwe school. Dit idee is mede ontstaan omdat een bewoonster in de buurt van Soreng ons een gratis stuk grond aanbood. Dat stuk is om een aantal redenen niet zo geschikt: nog natter dan waar we nu zitten, vergeven van de bloedzuigers en belangrijkste van al: de gulle gevers willen van ons een dorpsschool. Tijdens een gesprek met hen wordt duidelijk dat het weigeren van kinderen uit de omgeving (omdat ze b.v. te rijk zijn), onbespreekbaar is. Dat is dus geen optie, want wij willen vooral de allerarmste kinderen op weg helpen.

Even voorbij de huidige school, is een stuk grond dat meer geschikt lijkt. Navraag leert dat de vraagprijs zes keer de maximumprijs voor zo'n perceel bedraagt.

Foto: biddende kinderen van Sikkim

De onderwijzers van de school hebben ook een voorkeur voor een plek met een iets beter klimaat (als je tegen iemand zegt dat je uit Bhuriakop komt, zeggen ze steevast: waar het altijd regent?) en niet al te ver van een ziekenhuis of op goed bereikbare afstand (de recente ongelukken van Yamzong en Nedup zijn nog niet vergeten). Er is een stuk grond op de weg naar Namchi (waar het ziekenhuis staat), maar later blijkt het toch niet te koop. Afgesproken is dat Yamyang zijn ogen en oren openhoudt, maar dat er - vanwege weinig tijd en andere prioriteiten - op dit moment niet actief gezocht wordt. In het najaar kijken we verder.

Dawa, het jongetje met de stoma, heeft begin januari zijn eerste operatie ondergaan. Eind mei volgde de tweede. Het gaat goed met hem, mede natuurlijk door de vele gebeden van de kinderen, elke avond wordt dat voor het slapengaan gedaan.

Dawa's ouders komen langs met hem en tonen trots de nieuwe anus. Later trakteren ze op een enorme pan met zoete rijstepap (een top-lekkernij voor de kinderen). En Dawa kan weer lachen.

Foto: Dawa (met rode trui) samen met zijn familie

Foto: alle kinderen trots in hun nieuwe pyama's

Vorig jaar heb ik voor alle kinderen een pyama gekocht en na enige oefening, was iedereen daaraan gewend geraakt. Eerst werden de pyama's namelijk over de vuile kleren van overdag aangetrokken, nu is dat gelukkig anders.

Een aantal pyama's is verdwenen of versleten en ik heb nieuwe gekocht. Waren het vorige keer vooral stoere jongenspyama's, dit keer was alles roze en meisjesachtig. Niemand maakte er een probleem van, ze wilden allemaal in hun nieuwe pyama op de foto!

Eind vorig jaar is begonnen met de bouw van een aantal nieuwe klaslokalen, drie douches en een extra wc. Totale kosten: 2000 euro. Daartoe hadden we besloten op het moment dat we een toezegging van de verhuurder hadden voor een contract van vijf jaar. Vooral de douches zijn een groot succes, ondanks het steenkoude water. Afgesproken is ook dat als we voor of na de vijf jaar verhuizen, de verhuurder ons een redelijke vergoeding geeft voor de extra gebouwtjes.

Aan het eind van mijn verblijf lukt het op het nippertje toestemming te krijgen om naar Dzongu te reizen. Een reservaat waar de Lepcha's, de oorspronkelijke bewoners van Sikkim, wonen. En de plaats waar twee gesponsorde kinderen wonen: Enjay en Nzongmit. Met beiden gaat het heel goed.

Foto: de nieuwe schoolgebouwen

Ik ontmoet een overheidsmedewerker in de gezondheidszorg die vraagt of ik niet wat sponsors kan vinden voor een aantal kinderen die nu niet naar school gaan omdat ze te afgelegen wonen. En de ouders te arm zijn.

Zijn voorstel is om bijvoorbeeld vijf kinderen uit vijf gezinnen onder te brengen in Passingdang, waar ze naar een goede privé-school zouden kunnen gaan. Het lijkt een mooi plan, maar ik wil eerst de families bezoeken om wat foto's te maken en een indruk te krijgen van hun omstandigheden. Dit nu is een probleem, want afgelegen wonen, betekent drie à vier uur klimmen en

dat zien ze mij niet doen. Na enig aandringen, is er een familie op een uur afstand, echter, hun huis kan alleen via de bamboebrug worden bereikt, en daar is nog nooit een buitenlander overheen gegaan. Ik stel voor om toch maar even te gaan kijken en loop met knikkende knieën boven een kolkende rivier naar de overkant.

Het jongste kind van de familie is Pema Tshering en degene die Mika, de gezondheidsmedewerker op het oog heeft om naar school te sturen. Hij vindt dat, ook al zou maar één kind uit die grote gezinnen een goede opleiding krijgen, dat zo een goede kans biedt dat de rest van de kinderen meeprofiteert. De ouders moeten we eigenlijk beschouwen als een 'lost generation'. Meestal hebben zij ook weinig tot geen kennis van geboortebeperving, waardoor er vaak meer kinderen zijn dan waar voedsel voor is.

Foto: Pema (zittend linksonder) en familie

*Bezoek ook eens onze
website:*

<http://www.sikkim.nl>

*daar vind je naast meer
informatie, tevens het archief
van de nieuwsbrieven.*

Met Mika heb ik afgesproken dat hij de komende tijd een aantal families zal bezoeken en foto's maken van hun situatie en van de kinderen die in aanmerking komen om naar school te worden gestuurd. De kosten zijn 20 euro per maand per kind, waarvan 10 euro voor voedsel en onderdak en 10 euro voor kleding, boeken en schriften. Wie interesse heeft om zo'n kind te sponsoren, laat me weten, dan stuur ik informatie zodra ik dat heb.

De Kinderen van de Sikkim kun je steunen door een financiële bijdrage te storten op girorekening 9227356 ten name van Stichting Kinderen van Sikkim, Amsterdam.

Met heel veel dank aan allen,

Jannie Langbroek

